

DE STATUS QUO VAN 3D-PRINTING IN NEDERLAND

KLEIN IN OMZET, GROOT IN IDEEËN

De markt voor 3D-printing is wereldwijd miljarden waard maar in Nederland slechts honderd miljoen. De omzet verdubbelt echter elk jaar en wat onze industrie mist aan grote bedrijven maakt het ruimschoots goed aan grootse innovaties. ABN AMRO heeft als enige bank een eigen 3D-printing specialist en kan daardoor bedrijven en investeerders perfect met elkaar matchen.

TEKST: JEROEN KUYPERS FOTOGRAFIE: RUUD VOEST

Als het snel moet worden gemaakt, de maat afwijkt en de kwaliteit goed moet zijn wordt 3D-printen interessant. "Een boorplatform dat een dag stilvalt als dat ene reserve-onderdeel er niet is; een vliegtuig dat gedurende haar levensloop 3,3 miljoen liter kerosine bespaart door een 87 gram lichtere 3D-geprinte koppelaar van de veiligheidsriem; een heupprothese die niet langer ontsteekt omdat ze op maat van de patiënt is geprint – dat zijn drie voorbeelden waarbij 3D-printen zinvol is," zegt David Kemps, sector banker bij ABN AMRO. "Maar de meeste van die voorbeelden vind je in de aerospace, de automotive en de medische sector. Dat zijn nou net de drie sectoren waarin landen als Duitsland, Engeland en Amerika sterker zijn dan wij. Dat verklaart dan ook meteen onze relatieve achterstand."

BAKERMAT

Relatief inderdaad, want Nederland is de bakermat van bijvoorbeeld Addive Industries, dat grote 3D-metaalprinters levert, en van Ultimaker, de in Geldermalsen gevestigde fabrikant van kleinere en veelzijdige machines. De bakermat van Ultimaker is dan weer het ProtoSpace lab in de Uithof, waar dagelijks wordt geëxperimenteerd met nieuwe toepassingen voor het driedimensionaal printen, vooral op medisch gebied. "We stellen bijvoorbeeld oorlogsinvaliden kinderen in Afrika in staat via printen op een goedkope manier aan een prothese te komen," zegt directeur Claartje Aarts, "maar we experimenteren ook met het printen van lagen levende cellen, bijvoorbeeld om barstjes in een meniscus te genezen. Die mogelijkheden worden pas realiteit wanneer je als printfabrikant samenwerkt met andere partijen, zoals studenten en softwareontwikkelaars. Dat samenwerken is net de kracht van een instituut als ProtoSpace."

BINNEN IEDERS BEREIK

David Kemps beschrijft in zijn nieuwe rapport dat de markt voor 3D-printen de komende jaren zal exploderen in omzet en uiteindelijk

ook groeien in winstgevendheid. "Tot nog toe zag je bijvoorbeeld nog gedwongen winkelen voor materialen. Wie een metaalprinter kocht moest bij de leverancier ook het metaalpoeder afnemen – en op dat laatste werd de winst gemaakt. We zien hoe een bedrijf als DSM actief begint te worden als zelfstandige poederleverancier. De prijzen van printers voor industriële toepassingen dalen sterk, waardoor ze binnen het bereik van steeds meer metaal- of kunststofbedrijven komen. Eigenlijk moet elk bedrijf zich inmiddels gaan afvragen wat 3D-printen voor de productie kan betekenen."

BETROUWBARE INFORMATIE

Maar ook voor investeerders wordt het interessant na te gaan hoe ze in deze nieuwe manier van produceren kunnen participeren. Daarvoor hebben ze eerst en vooral betrouwbare cijfers en vooruitzichten nodig. David Kemps volgt de sector al acht jaar van nabij, kent alle binnenlandse bedrijven en ook veel buitenlandse. "Het is enerzijds mijn taak startups en volwassen bedrijven te helpen

met bedrijfskredieten maar anderzijds ook om externe investeerders met deze ondernemingen vertrouwd te maken. Ik verzamel en bestudeer bedrijfsinformatie, schrijf artikelen en rapporten en spreek op bijeenkomsten. Wat ik zie en lees maakt mij optimistisch. Juist omdat we in Nederland zo intensief samenwerken komen er hier veel kansrijke initiatieven van de grond. Maar anders printen impliceert ook anders denken. 3D-printen verandert het ontwerpproces, maar ook het verdienmodel. Als specialist ondersteun ik industriële bedrijven met mijn grote netwerk en help ik geïnteresseerde investeerders graag om de juiste link te leggen."

ABN AMRO levert meer dan geld alleen. De bank brengt ondernemers die actief zijn in 3D-printing graag met elkaar in contact en fungeert zo als hub voor kennis en ideeën.

Voor meer informatie:
Daalsesingel 71, Utrecht
Tel: 0900 0024
www.abnamro.com

